

Ι Δ Ρ Υ Μ Α Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Κ Ω Ν & Β Ι Ο Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Ω Ν
Ε Ρ Ε Υ Ν Ω Ν
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

**Τριμηνιαία Έκθεση για την Ελληνική
Οικονομία
01-2013**

8 Απριλίου 2013

1ο τρίμηνο του 2013:

Το ΙΟΒΕ στην τελευταία του Τριμηνιαία Έκθεση, διέβλεπε για το 2013 προοπτικές ανάκαμψης της Οικονομίας, υπογράμμισε όμως ως εξίσου σημαντικό ζητούμενο την αποφυγή κάθε αισθήματος εφησυχασμού.

Οι πρώτες 10 εβδομάδες του πρώτου τριμήνου, επεφύλασσαν για την Ελλάδα ακριβώς το παραπάνω μείγμα θετικών οικονομικών εξελίξεων αλλά και στοιχείων προβληματισμού.

ΣΤΟΝ ΚΑΤΆΛΟΓΟ ΤΩΝ ΘΕΤΙΚΏΝ

- Θετικές εξελίξεις στα ισοζύγια εσωτερικής και εξωτερικής διαχείρισης
- Βελτίωση του οικονομικού κλίματος
- Ανάκαμψη των τιμών των μετοχών στο ελληνικό χρηματιστήριο
- Αξιοσημείωτη άνοδος της τιμής των ελληνικών κρατικών ομολόγων
- Βάσει αυτών συνεχίστηκαν εκταμιεύσεις

- Σιδηροδρομική σύνδεση Θριασίου
- Μεταφορά μέρους παραγωγής από πολυεθνικές στην Ελλάδα
- Εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα (επανάκαμψη καταθέσεων)
- Υποχώρηση κατά 0,8% του αποπληθωριστή του ΑΕΠ - ένδειξη ότι η πολιτική της εσωτερικής υποτίμησης άρχισε να αποδίδει καρπούς και η μείωση του κόστους εργασίας περνά, έστω με βραδύτητα, στις τιμές
- Η μείωση της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας δεν είναι αντίστοιχη προς το κόστος που έχει επωμιστεί για αυτό το σκοπό το κοινωνικό σύνολο

Παράγοντες προβληματισμού

- Έντονη εξακολουθεί η ύφεση, ωστόσο με τάσεις περιορισμού
- Πτώση της βιομηχανικής παραγωγής
- Τεράστιας σημασίας πρόβλημα η ανεργία
- Αδυναμία είσπραξης εσόδων
- Αυξητικές ενδείξεις στη φοροδιαφυγή
- Ένταση γύρω από υφιστάμενες ή σχεδιαζόμενες επενδύσεις

Αλλαγή Σκηνικού

- Η παραπάνω σχετικά «ισορροπημένη» εικόνα ανατράπηκε τις τελευταίες τρεις εβδομάδες του τριμήνου με αίτια:
 - Τα δραματικά γεγονότα στην Κύπρο (με τοπική και διεθνή διάσταση, αφού τα μέτρα παραβιάζουν θεμελιώδεις θεσμούς και αρχές)
 - Την επιστροφή στο καθεστώς δυστοκίας στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα

Η εμπλοκή στις διαπραγματεύσεις απεκάλυψε ότι:

- Η οικονομική πολιτική φαίνεται να εξαντλείται γύρω από τη «στρατηγική της δόσης» και δεν εστιάζεται στη στρατηγική ανάπτυξης της χώρας
- Ασυνεπείς προς την τρόικα σχετικά με τις αναληφθείσες υποχρεώσεις
- Δεν έχει αποσαφηνιστεί ο τρόπος επίτευξης του προγραμματισμένου εξορθολογισμού της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα
- Επιμένουμε πεισματικά σε θέσεις όπως τη μη τιμωρία επίορκων δημοσίων λειτουργών

Παράλληλα με την εμπλοκή στις διαπραγματεύσεις

- Έχει ενταθεί η πικρία και η κριτική για έλλειμμα αλληλεγγύης από πλευράς των ισχυρών Ευρωπαϊκών κρατών προς τη χώρα μας όσο δικαιολογημένη και αν είναι η τελευταία ...
- Σήμερα, προέχει η αντιμετώπιση του μεγαλύτερου οικονομικού και κοινωνικού προβλήματος της χώρας:

Ανεργία

- Μπορεί να περιορισθεί μόνον αν προσελκύσουμε νέες ξένες επενδύσεις
- Οι επενδύσεις δύσκολα θα έλθουν ενόσω η νοοτροπία μας, οι δηλώσεις μας και τα συστήματά μας επιμένουν με κάθε τρόπο να τις αποτρέπουν

Επιστροφή σε καθεστώς αβεβαιότητας

- Το περασμένο καλοκαίρι και φθινόπωρο, οι παρατεταμένες διαπραγματεύσεις με την τρόικα και η αβεβαιότητα ως προς την έκβασή τους, ήταν υπεύθυνες για τις πολύ χαμηλές προσδοκίες που αποτυπώνονταν στο δείκτη επιχειρηματικής και καταναλωτικής εμπιστοσύνης
- Η επιστροφή σε καθεστώς αβεβαιότητας θα επιδεινώσει την επιχειρηματική και καταναλωτική εμπιστοσύνη
- Αν αυτό συμβεί, θα επηρεαστεί κατά κύριο λόγο ο τραπεζικός τομέας και μέσω αυτού η ρευστότητα στην πραγματική οικονομία
- Η επανάκαμψη των καταθέσεων μπορεί να αντιστραφεί, αν δεν υπάρξουν άμεσα και σαφή δείγματα σοβαρής αντιμετώπισης εκ μέρους της οικονομικής και τραπεζικής ηγεσίας

Ποία είναι τα άμεσα και σαφή δείγματα σοβαρής αντιμετώπισης;

- Υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων βάσει του χρονοδιαγράμματος που τέθηκε στην επικαιροποίηση του δεύτερου μνημονίου
- Πρωτίστως των προαπαιτούμενων για τη συνέχιση εκταμίευσης των δόσεων του δεύτερου δανείου από την ΕΕ και το ΔΝΤ
- Προσδιορισμός του τρόπου αναδιάρθρωσης της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα

Δεν υπάρχει περιθώριο για λήψη πρόσθετων δημοσιονομικών μέτρων

Όσον αφορά στην Κύπρο:

- Ο περισσότερες εκτιμήσεις και μελέτες που δημοσιεύονται καταλήγουν σε συμπεράσματα δραματικά έως και καταστροφικά για την οικονομία της Κύπρου
- Δεν λείπουν και σενάρια που προβλέπουν καταστροφή ολόκληρης της Ευρωζώνης
- Το IOBE, χωρίς να μπορεί ακόμη να τεκμηριώσει μια λιγότερο απαισιόδοξη προοπτική, θα ήθελε εδώ απλά να την καταχωρήσει όχι μόνον ως ένα διαφορετικό ενδεχόμενο, αλλά και ως στόχο και ευχή

Συμβολή Τομέων στο Εθνικό Προϊόν Έτους 2012

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΛΛΑΔΑ	ΚΥΠΡΟΣ
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	3,4%	2,3%
Βιομηχανία (πλην κατασκευών)	14,3%	9,2%
<i>Μεταποίηση</i>	9,7%	5,7%
Κατασκευές	2,1%	6,2%
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο, μεταφορές, στέγαση, παροχή υπηρεσιών σίτισης	23,3%	23,2%
Πληροφορική και επικοινωνίες	4,9%	4,4%
Οικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες	4,9%	9,2%
Δραστηριότητες ακίνητης περιουσίας	16,7%	11,6%
Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές δραστηριότητες, διοίκηση και υποστηρικτικές υπηρεσίες	4,8%	7,4%
Δημόσια Διοίκηση, άμυνα, εκπαίδευση, υγεία και κοινωνικές δραστηριότητες	20,8%	22,2%
Τέχνες, ψυχαγωγία, λοιπές υπηρεσίες οικιακά και οργανώσεις αλλοδαπής	4,8%	4,3%

Ο τομέας των τραπεζικών και άλλων οικονομικών υπηρεσιών δεν ξεπερνά το 8,7% του ΑΕΠ της Κύπρου

- Αν και τεράστιος σε όγκο σε σχέση με το εθνικό εισόδημα, δεν είναι ούτε ο μόνος ούτε καν ο κυριότερος συντελεστής της δημιουργίας του Κυπριακού ΑΕΠ
- Βέβαια οι καταθέσεις χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση όλης της οικονομίας και μια απότομη πτώση τους, όπως και οι περιορισμοί στη διαχείρισή τους, θα έχουν αρνητικές πολλαπλασιαστικές επιδράσεις και στους άλλους τομείς
- Χωρίς αμφιβολία λοιπόν, οι προοπτικές της Κυπριακής οικονομίας για το άμεσο μέλλον δεν είναι ευοίωνες

Όχι όμως, κατ' ανάγκη, για ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα.

Τελικά η Κύπρος...

...παρόλη τη δραματική περίοδο που διανύει και παρ' όλους τους λαθεμένους χειρισμούς που έκαναν οι ιθύνοντές της, που ήσαν πολλοί και σε διάφορα επίπεδα, διαθέτει λανθάνουσες ικανότητες που της έχουν επιτρέψει στο παρελθόν να αντιμετωπίζει και να ανακάμπτει από σοβαρές κρίσεις

Όπως άλλωστε έγραφε προχθές συνάδελφός σας:

«Ο κύκλος της καταστροφής και της αναγέννησης, της πτώσης και της ανόρθωσης, είναι βίωμα της γενιάς που σήμερα κρατεί τα ηνία στην Κύπρο»

Η Κύπρος διαθέτει:

- ένα ιδιαίτερα καλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό,
- ικανότατους νομικούς και λογιστικούς επιστήμονες,
- μια πιο λειτουργική δημόσια υπηρεσία,
- μια πολύ πιο ταχεία δικαιοσύνη,
- με άλλα λόγια ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης,

Αυτό ακριβώς που αποτελεί τη μεγάλη αδυναμία της Ελλάδος

Τελικά

- Επειδή στην Ελλάδα οι παραπάνω «ανοσοποιητικοί» μηχανισμοί είναι αδύναμοι, τυχόν διάχυση του προβλήματος της Κύπρου προς την Ελλάδα μπορεί να έχει συνέπειες σοβαρότερες και μεγαλύτερης διάρκειας από ότι στην ίδια τη Μεγαλόνησο
- Γραφική παράσταση κρίσης στην Ελλάδα: Σχήμα **L**
- Γραφική παράσταση κρίσης στην Κύπρο: Σχήμα **V**
- Για αυτό οι δραματικές εξελίξεις στην Κύπρο δεν αποτελούν άλλοθι για την αποφυγή προώθησης των μεταρρυθμίσεων στην ελληνική οικονομία
- Αντίθετα, επιβάλουν εγρήγορση όλων μας ώστε να διατηρήσουμε το κλίμα συγκρατημένης αισιοδοξίας που μετά από τόσους κόπους και θυσίες, φάνηκε να αναπτύσσεται στις αρχές αυτού του χρόνου

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Διεθνές περιβάλλον: η ύφεση στην Ευρωζώνη συνεχίζεται

Δ αρθρωτ κά Χαρακτηρ στ κά - δ´ τρ μηνο 2012:

- Βαθύτερη ύφεση στην Ευρωζώνη (-0,9%) λόγω κυρίως εντατικοποίησης της δημοσιονομικής προσαρμογής
- Ήπια ανάπτυξη στις ΗΠΑ (1,6%) με κινητήρια δύναμη την ανάκαμψη του στεγαστικού τομέα
- Οριακή αύξηση ΑΕΠ στην Ιαπωνία (0,2%) με συνδυασμό εκτεταμένου προγράμματος δημοσιονομικής πειθαρχίας και περαιτέρω χαλάρωσης νομισματικής πολιτικής
- Μικρή επιτάχυνση ρυθμού ανάπτυξης Κίνας εξαιτίας: α) αύξησης καθαρών εξαγωγών, β) ανάκαμψης εγχώριας κατανάλωσης, γ) εύρωστης ζήτησης για δημόσιες επενδύσεις

Βασ κότερο Κ νδυνο :

- Παρατεταμένη δυστοκία στο σχηματισμό κυβέρνησης στην Ιταλία
- Τρόπος διαχείρισης προβλήματος κυπριακού τραπεζικού συστήματος
- Προσεχείς διαπραγματεύσεις στις ΗΠΑ σχετικά με το ανώτατο όριο χρέους

Διεθνές περιβάλλον: η ύφεση στην Ευρωζώνη συνεχίζεται

2012 - 2013:

- Επιβράδυνση **παγκόσμιας ανάπτυξης** το **2012: 3,2%** (από 3,9% το 2011)
 - **2013: 3,0%**
- Επιβράδυνση ανάπτυξης **ΗΠΑ**: από **2,3% (2012)** σε **2,0% (2013)**
 - και **Ιαπωνία**: από **2,0%** σε **1,2%**
- Ύφεση στην **Ευρωζώνη** το **2012 (-0,6%)**
 - Εκτιμήσεις διατήρησης της ύφεσης και το **2013 σε αυτά τα επίπεδα**
- Αύξηση **ανεργίας** στην **EZ** στο **11,4% πέρυσι** (10,1% το 2011) και εκτιμήσεις για περαιτέρω **διεύρυνση** το **2013** στο **12,2%**
- Οι πρόδρομοι δείκτες εμπιστοσύνης και οικονομικού κλίματος στην EZ αποτυπώνουν τη διατήρηση της αβεβαιότητας στην EZ
- **Κίνα**: **επιβράδυνση** ανάπτυξης στο **7,8%** το **2012** (από 9,3% το 2011)
 - Βαθμιαία επιτάχυνση το **2013: 8,2%**

Ελλάδα: Μικρή επιβράδυνση ύφεσης στο δ τρίμηνο του 2012

- Πτώση ΑΕΠ στο τρίμηνο **Οκτ.-Δεκ. 2012: -5,7%** (γ' τρίμ. '12: -6,7%, δ' τρίμ.'11:-7,9%)
 - Ολοκλήρωση διαπραγματεύσεων με τρόικα, άμβλυνση υψηλής αβεβαιότητας, “super” δόση και πρόγραμμα επαναγοράς ομολόγων
 - Σταδιακή αναγνώριση από διεθνείς φορείς-οργανισμούς των ελληνικών προσπαθειών
 - Άρση της δυσμενούς ρητορικής
- **Άνοδος επενδύσεων (+4,9%)**, για πρώτη φορά από το δ' τρίμηνο του 2007 και **χαμηλότερες περικοπές στη δημόσια κατανάλωση**
 - Όμως δεν προήλθε από το πάγιο κεφάλαιο (βασικό συστατικό στοιχείο) που υποχώρησε κατά -10,2%, αλλά από υψηλή συσσώρευση αποθεμάτων (+€2,5 δισεκ.)
- **Επιτάχυνση συρρίκνωσης ιδιωτικής κατανάλωσης: -9,6%**, η υψηλότερη τριμηνιαία πτώση το 2012
- **Ηπιότερη πτώση εισαγωγών (-8,1%**, από -18,7% το γ' τρίμ.) με περαιτέρω διεύρυνση υποχώρησης εξαγωγών (-4,8%, από -4,2% το γ' τρίμ.)

Μικρή επιβράδυνση και στο σύνολο του 2012

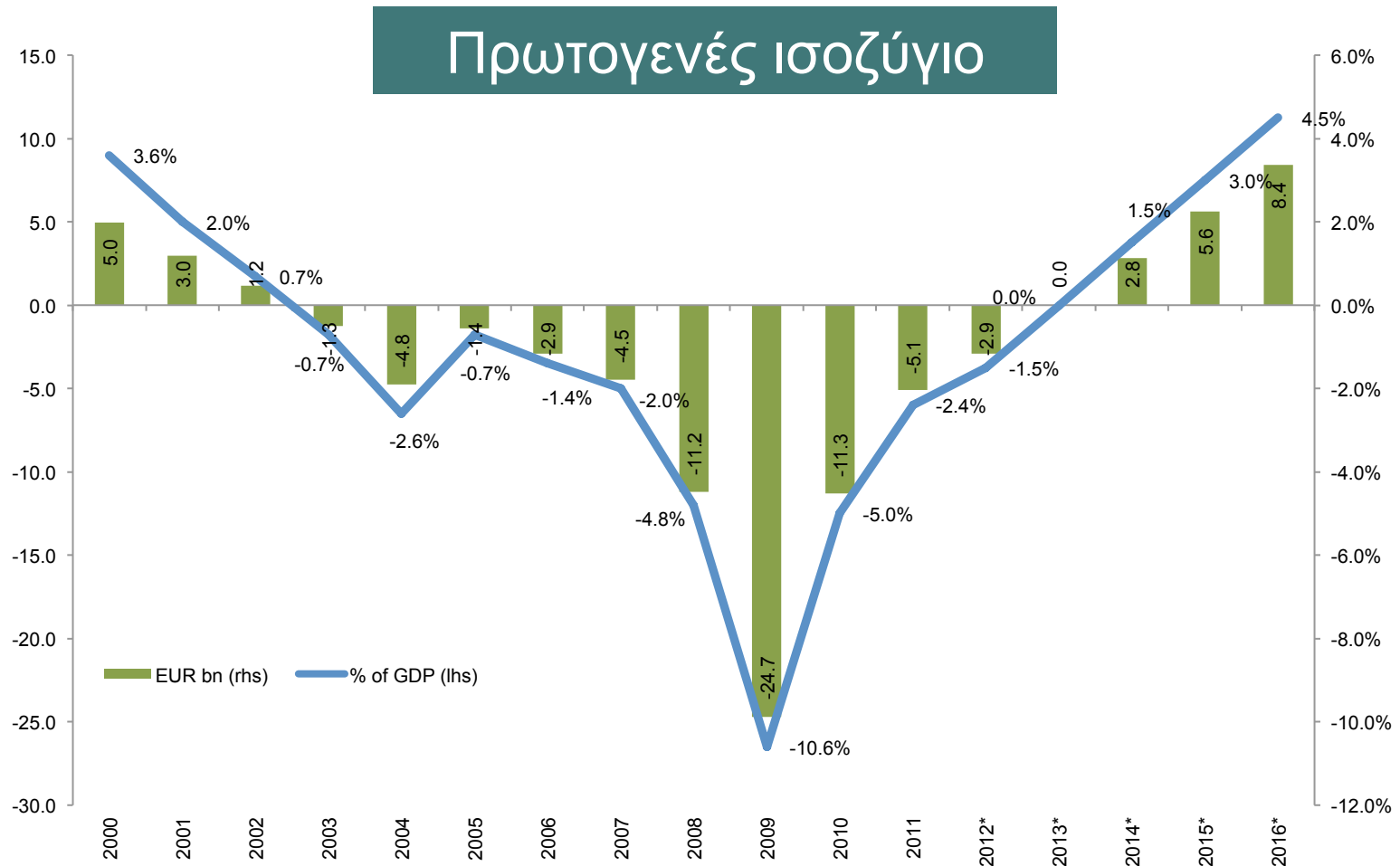
- Συνέχιση ύφεσης για 5^ο έτος το 2012: -6,4% (από -7,1% το 2011) → πρόβλεψη ΙΟΒΕ (3^η έκθεση 2012-Οκτώβριος): -6,6%
- **Σωρευτική πτώση ΑΕΠ από το 2007: -20,1%**
- Καθοριστικός παράγοντας η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης: -9,1% (από -7,7% το 2011), η υψηλότερη από την αρχή της ύφεσης → Έντονες πιέσεις δημοσιονομικών μέτρων, αλλαγών στην αγορά εργασίας, καλπάζουσας ανεργίας στο διαθέσιμο εισόδημα
- Εκ νέου συρρίκνωση επενδυτικών δαπανών, κατά 17,6% (από 16,4% το 2011) → -57,5% από το 2007
 - Αναιμικές κατασκευές κατοικιών (-32,9%)
- **Ισχυρή αποδυνάμωση εισαγωγικής ζήτησης (-13,8%), διπλάσια της περυσινής (-7,3%)**
- Σε πτωτική τροχιά και οι εξαγωγές, για πρώτη φορά από το 2009 (-2,4%)

Περιορισμός ελλείμματος εξωτερικού τομέα στο **3,5% του ΑΕΠ**, από 7,0% το 2011 και 14,1% το 2008

Αύξηση ελλείμματος Κρατικού Προϋπολογισμού στο πρώτο δίμηνο του 2013 – παραμένει εντός στόχων

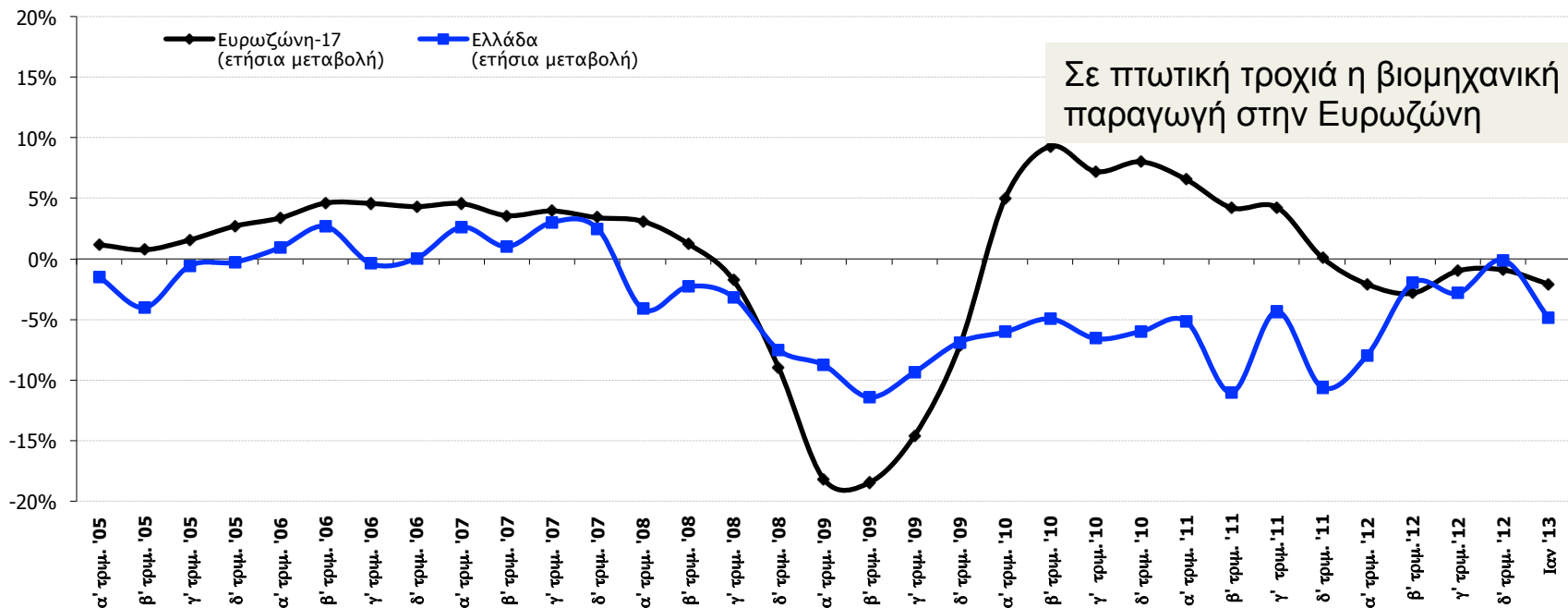
- **Βελτίωση στο πρωτογενές πλεόνασμα** του Κρατικού Προϋπολογισμού: πάρα ταύτα το **έλλειμμα** του **ανήλθε** στα €789 εκατ. στο πρώτο δίμηνο 2013 (από €495 εκατ. το 2012), έναντι όμως στόχου €3,4 δισεκ.
 - Προήλθε από πολύ υψηλότερες πληρωμές για τόκους, καθώς οι τόκοι των ομολόγων μετά PSI πληρώνονται κάθε Φεβρουάριο
- **Πρωτογενείς δαπάνες: μειώθηκαν** κατά €832 εκατ., €226 εκατ. **περισσότερα από το στόχο**
- **Έσοδα: υποχώρησαν** με ρυθμό 6,7%, έναντι ετήσιου στόχου πτώσης κατά 3,5%, όμως €689 εκατ. **περισσότερα του στόχου**

Σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή

Επιβραδύνθηκε στα τέλη του 2012 η συρρίκνωση του βιομηχανικού προϊόντος: πτώση τον Ιανουάριο, ενδεχομένως συγκυριακή

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, Ελλάδα Ευρωζώνη-17

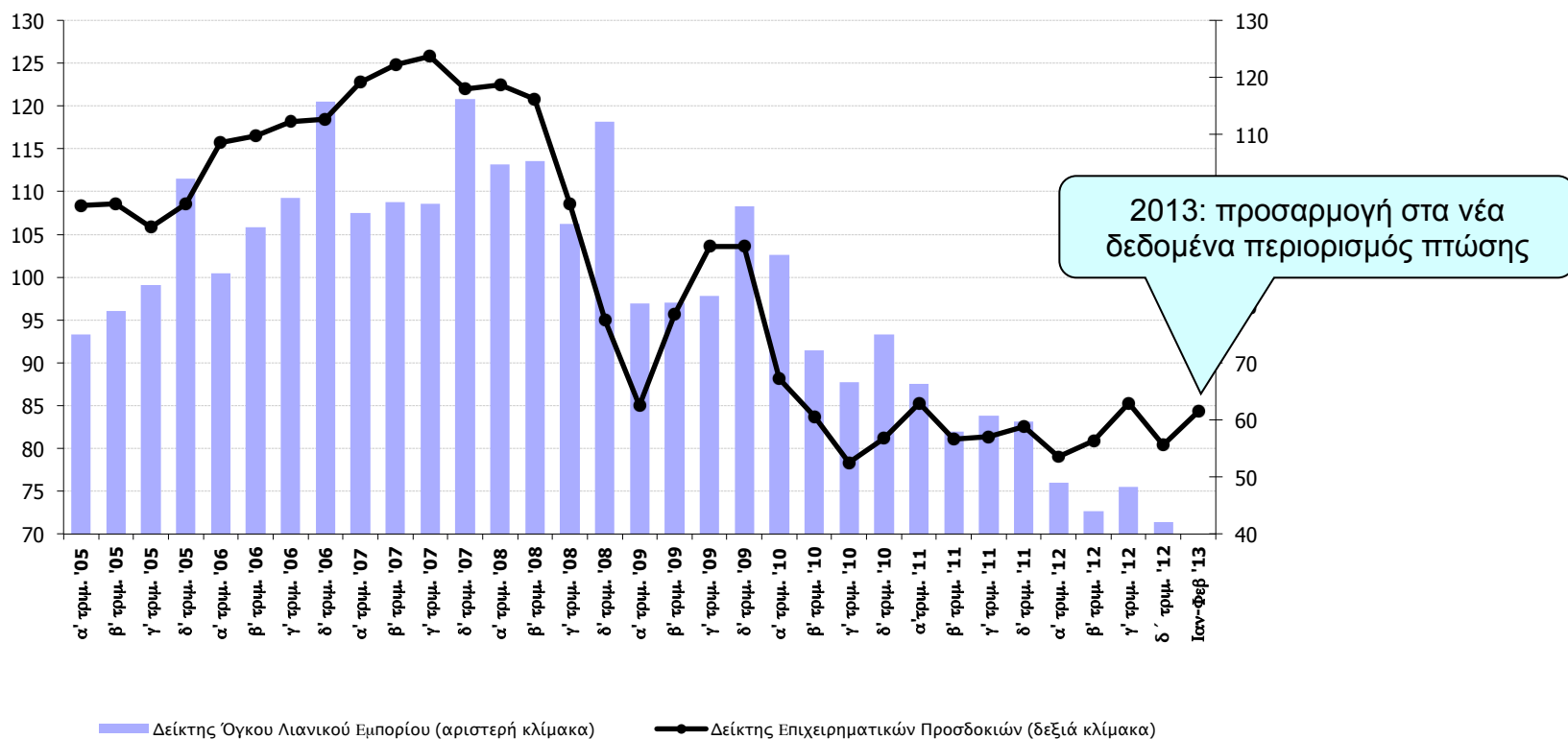

2012: -3,3%

2011: -7,8%

Ιαν. 2013: -4,9%

2012: Η χειρότερη χρονιά για το λιανικό εμπόριο

Το χαμηλότερο επίπεδο όγκου λιανικών πωλήσεων των τελευταίων ετών

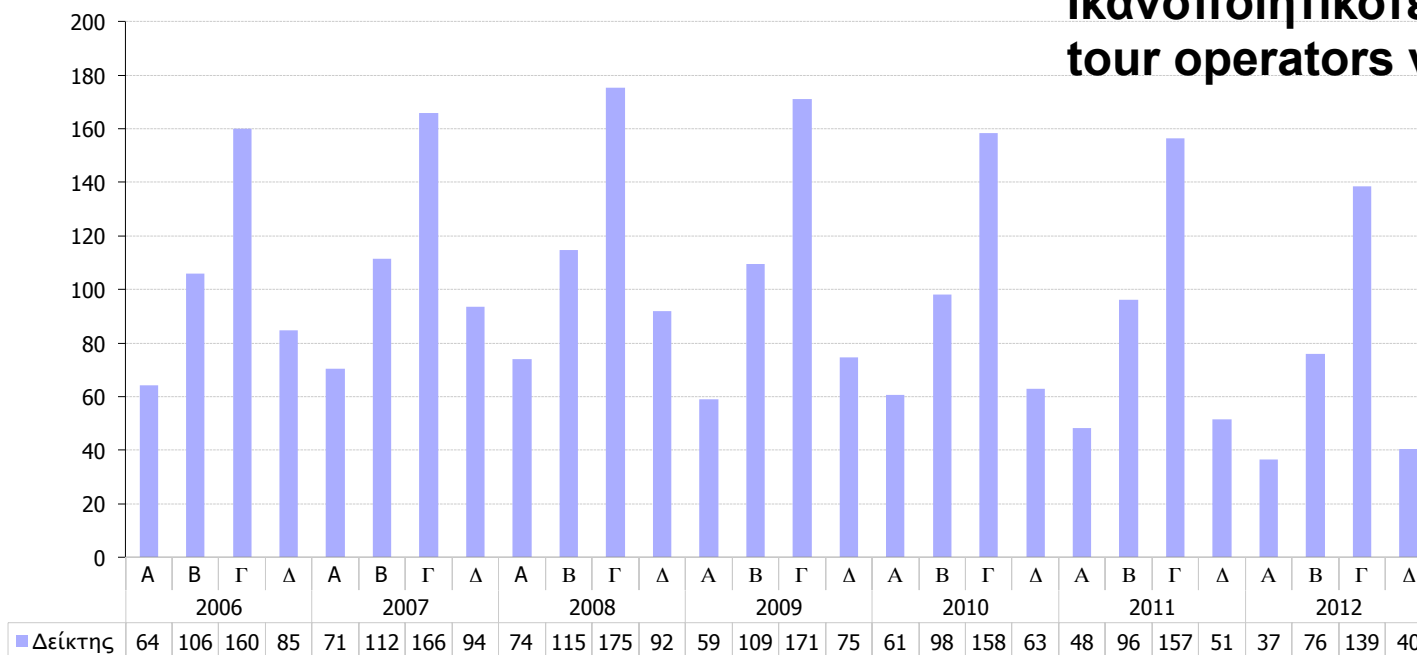
2012: -12,2%

2011: -10,3%

2012: η χειρότερη χρονιά για τον τουρισμό

Δείκτης Κύκλου Εργασιών σε Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Εστίασης

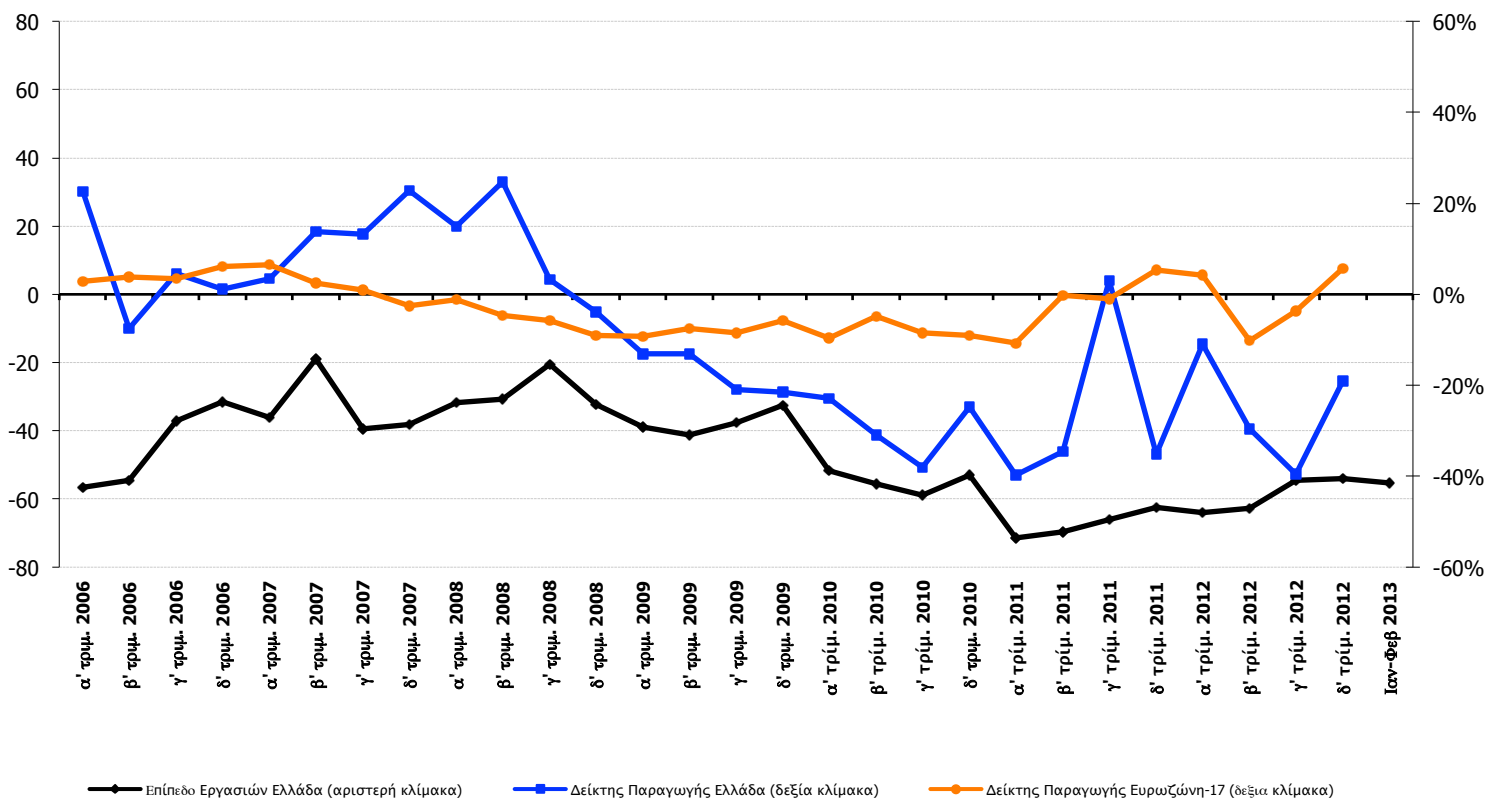
Ικανοποιητικότερη κίνηση από tour operators για το 2013

Το 2012 είναι το χειρότερο έτος από το 2006 για τουριστικές υπηρεσίες:
 -17,2% το 2012
 σε συνέχεια του -7,4% το 2011

Κατασκευές: 60% χαμηλότερη παραγωγή σε σύγκριση με το 2005

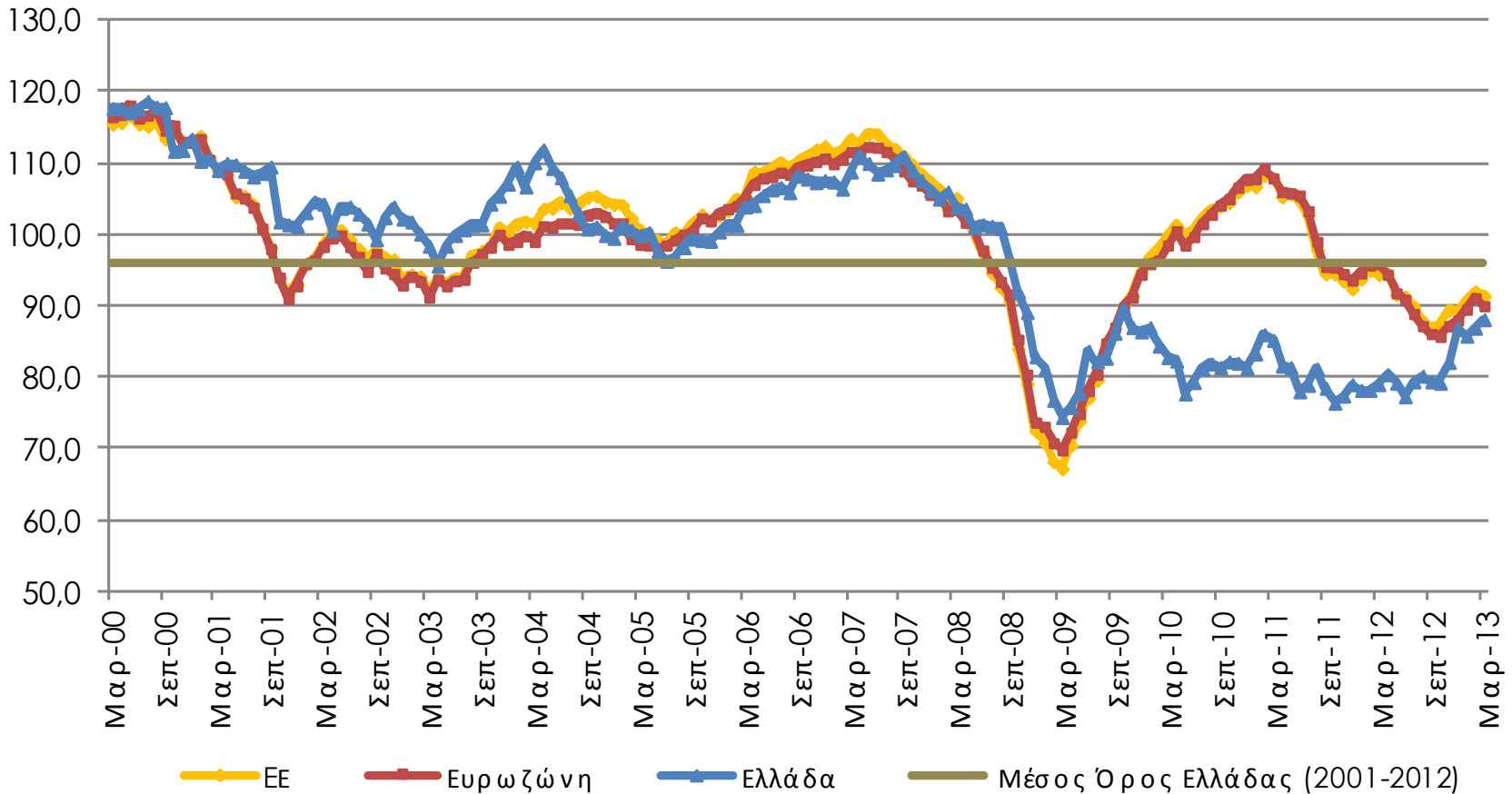
Δεκτης Παραγωγής στις Κατασκευές και Δεκτης Εππέδου Εργασιών
(τρίμηνα μεταβολές)

Υποχώρηση παραγωγής: -26,1% το 2012 σε συνέχεια του -28,1% το 2011
Ηπιότερη πτώση στα τέλη του 2012

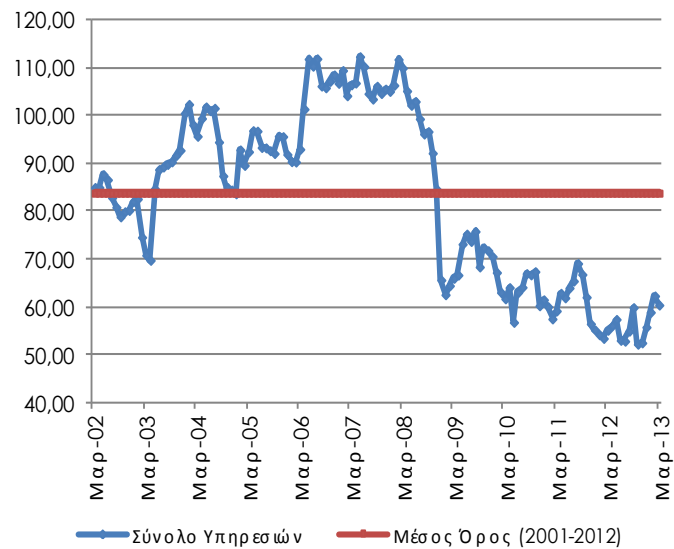
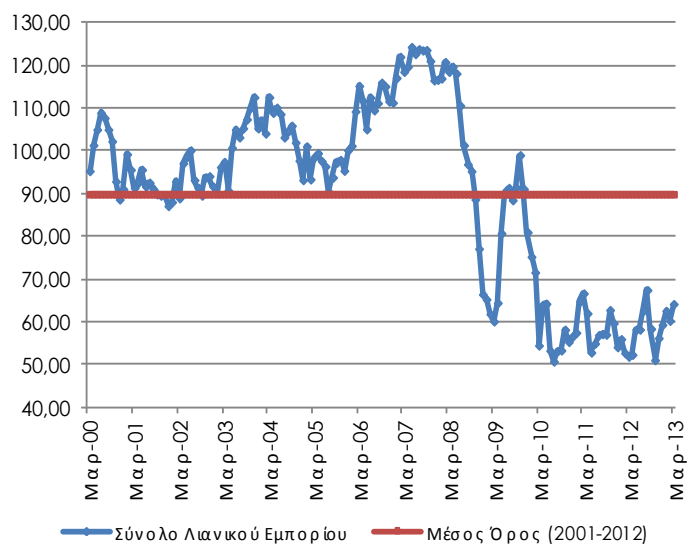
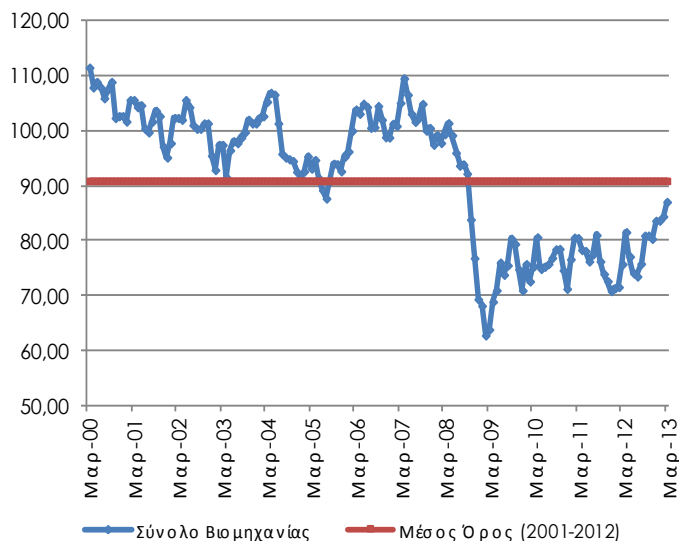
Βελτίωση οικονομικού κλίματος στην καλύτερη επίδοση της τελευταίας τριετίας κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

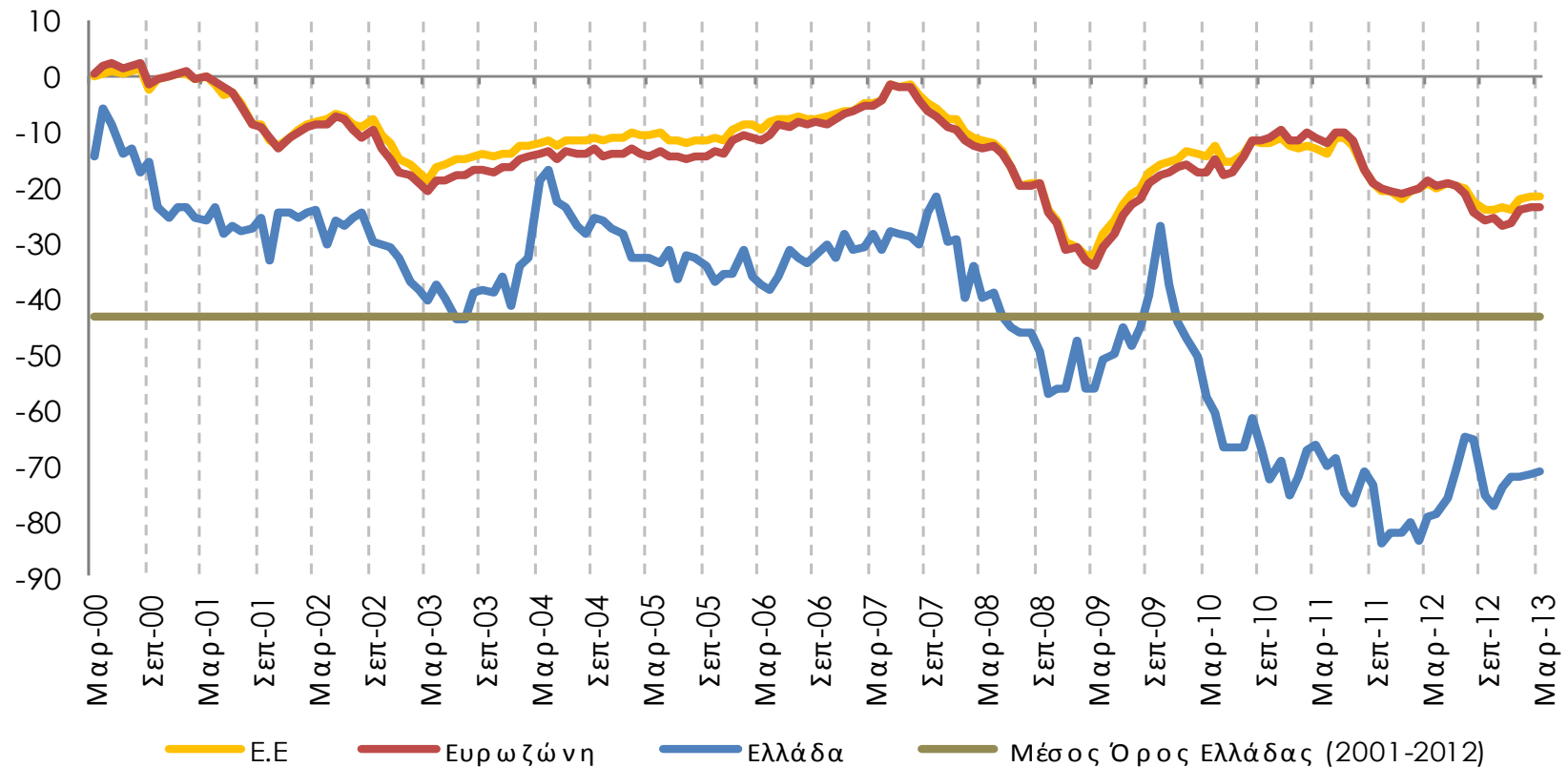
Πηγή: IOBE, European Commission

Άμβλυνση της έντονης απαισιοδοξίας σε Βιομηχανία, στάση αναμονής στους άλλους τομείς

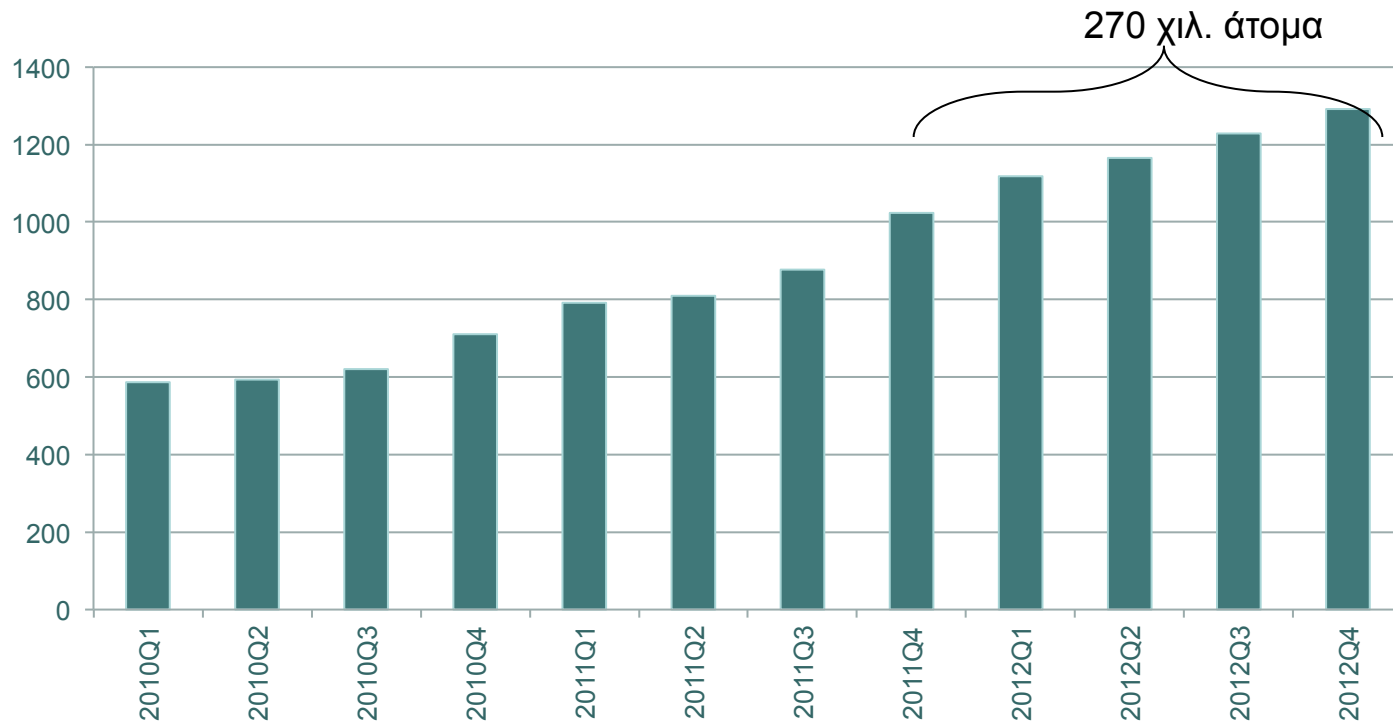
Ανάκαμψη από τα πολύ χαμηλά επίπεδα της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις αρχές του 2013

Καταναλωτική Εμπιστοσύνη

Σε ανοδική τροχιά η ανεργία το 2012

Αριθμός ανέργων στην Ελλάδα, α' τρίμηνο 2010 - δ' τρίμηνο 2012 (σε χιλ.)

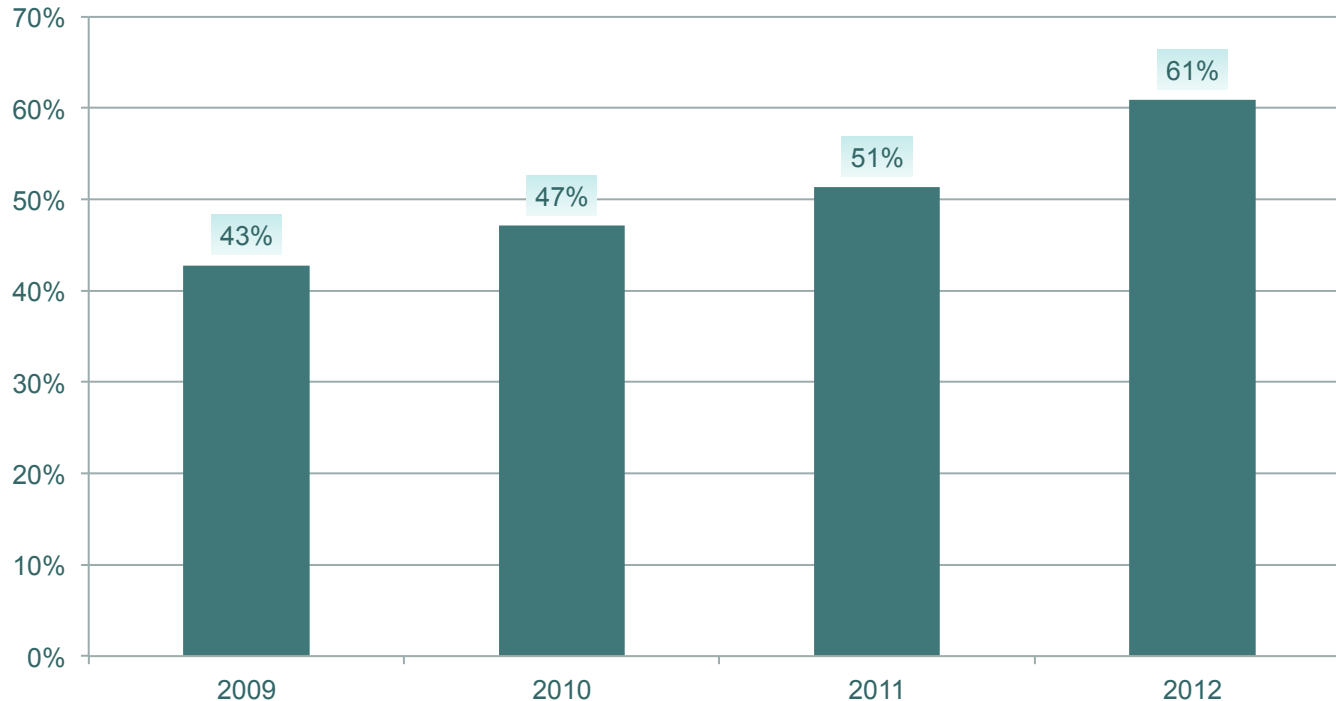

Πηγή: Eurostat/ΕΛΣΤΑΤ

- Στο 26,0% η ανεργία το δ' τρίμηνο του 2012 έναντι 20,7% το δ' τρίμηνο του 2011.
- Στο 24,2% η ανεργία στο σύνολο του 2012 έναντι 17,7% το 2011.
- Περαιτέρω μείωση απασχόλησης σε βασικούς κλάδους: Μεταποίηση (-13,4%), Κατασκευές (-17,4%) και Εμπόριο (-10,9%)

Μείζον ζήτημα η μακροχρόνια ανεργία

Μακροχρόνια άνεργοι ως ποσοστό του συνόλου των ανέργων

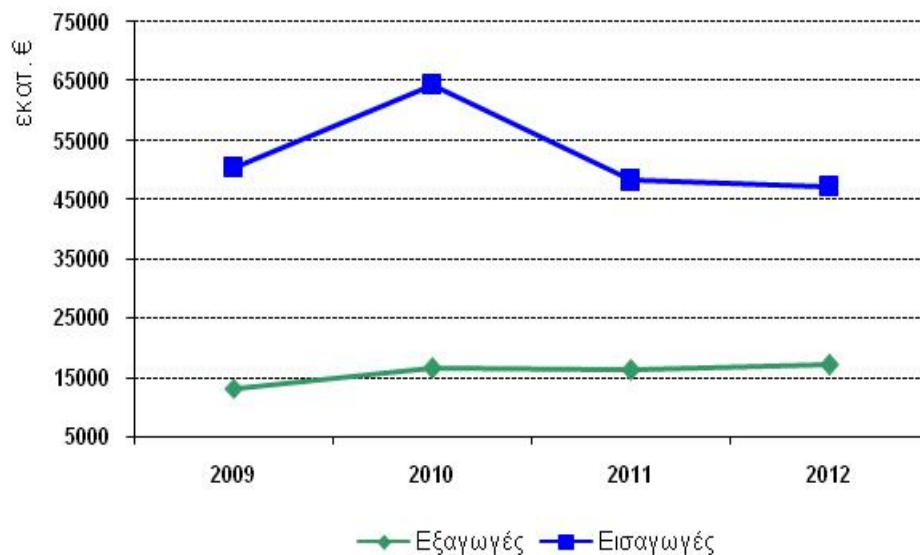
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

- Αριθμός μακροχρόνια ανέργων (άνεργοι > 12 μήνες) το 2012 έχει σχεδόν τριπλασιαστεί σε σχέση με το 2009 (735 χιλ. έναντι 202 χιλ.).
- 6 στους 10 ανέργους το 2012 είναι μακροχρόνια άνεργοι

Σημαντική συρρίκνωση εμπορικού ισοζυγίου αγαθών το 2012

- **Εξαγωγές αγαθών (πλην πετρελαιοειδών : +5.1% το 2012, €17 δισεκ.)**
- **Εισαγωγές: -6% (€30.2 δισεκ.)**
- **Εμπορικό έλλειμμα: -17.2%**
- **Εξαγωγές: καλύπτουν το 56% των εισαγωγών**
- Το 1/2 σχεδόν της συνολικής αύξησης των εξαγωγών προέρχονται από «Αγροτικά προϊόντα» (+10.5%) και «Πρώτες ύλες» (+55%)
- **Αγορές: απώλειες σε Ευρωζώνη, Ιταλία(-5.5%) Γερμανία(-2.2%), άνοδος σε Ρωσία και Τουρκία (19% αμφότερες), Βαλκάνια και Κίνα (+7%), υψηλή άνοδος σε ΗΠΑ (+26%)**

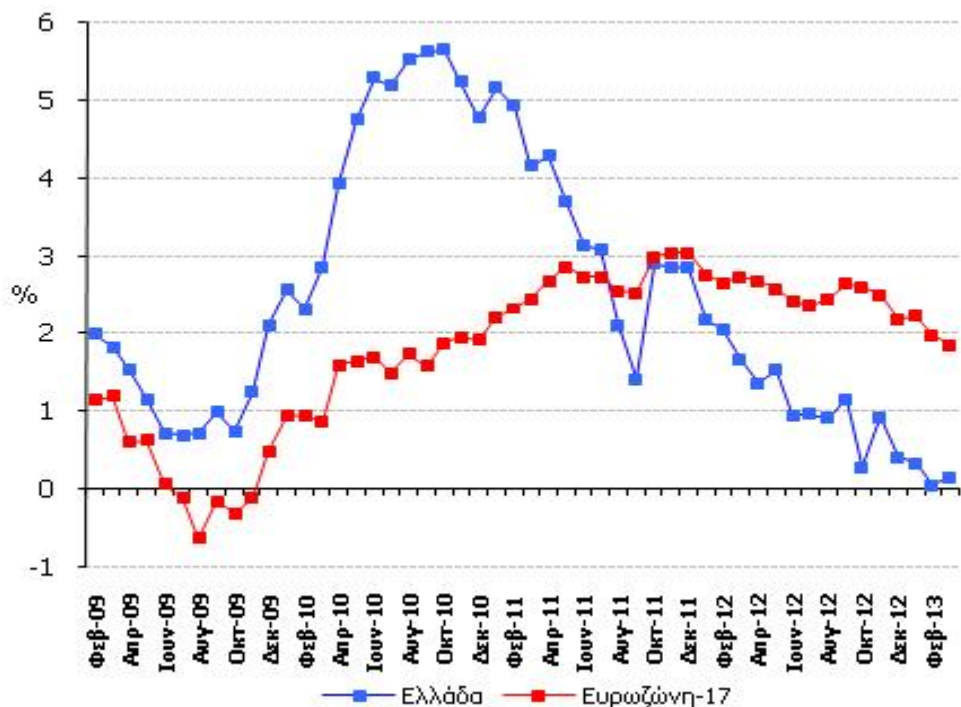
Αξία ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών κατά τα έτη. 2009-2012

Ο χαμηλότερος πληθωρισμός στην Ευρωζώνη, σταθερότητα τιμών μετά από 40 χρόνια

- ΓΔΤΚ: το 2012 **1,5%** έναντι **3,3%** το 2011
- α' δίμηνο 2013: 0,1% έναντι 2,2% το δίμηνο 2012

Εξελίξη πληθωρισμού βάσει
ΕνΔΤΚ, Ετήσιες ΠΜ

- **Αρνητικός** δομικός πληθωρισμός το α' δίμηνο: -1,3%

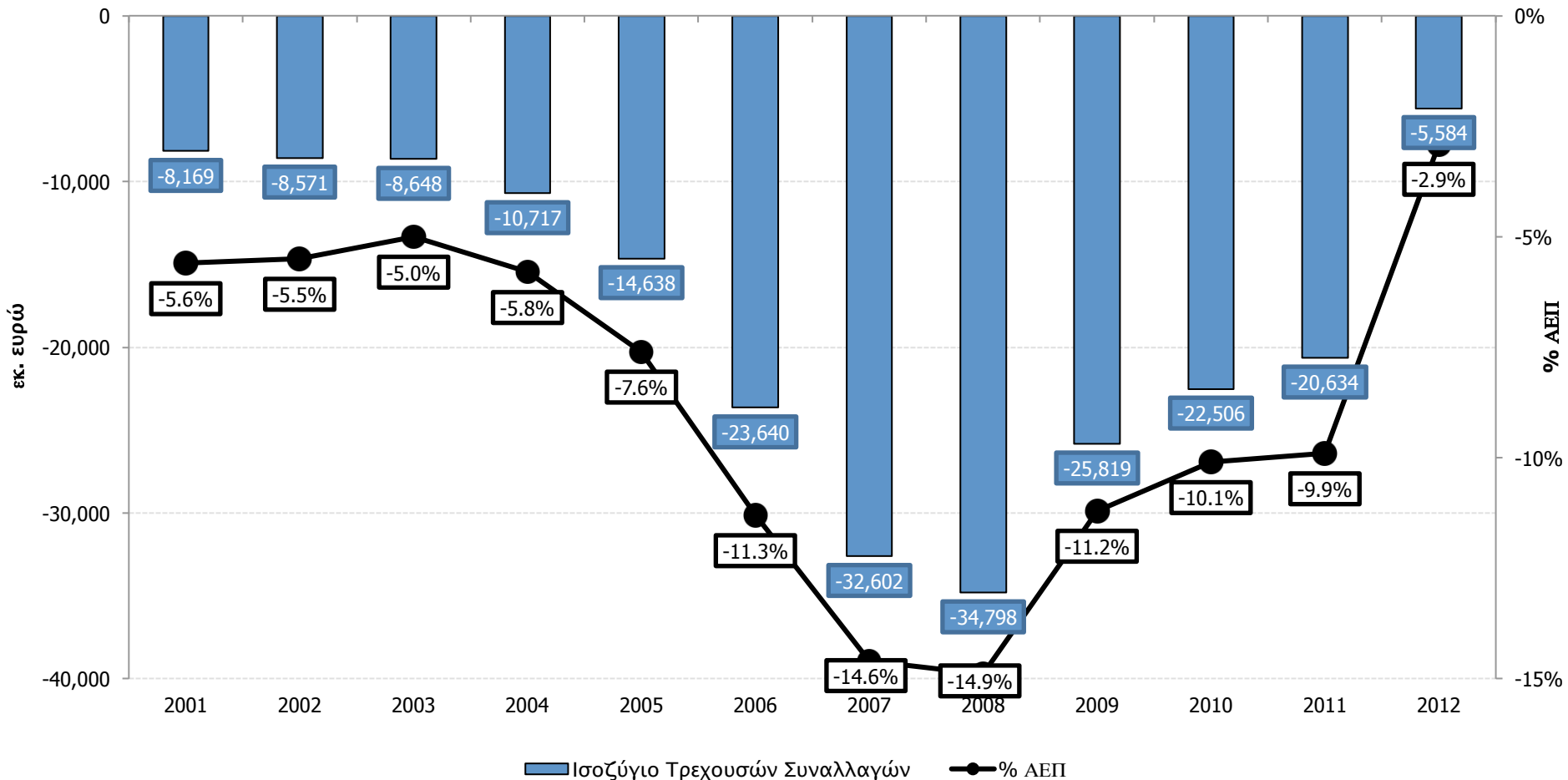
• Αρνητικός πληθωρισμός σε: Υγεία, Εκπαίδευση, Επικοινωνίες, Ξενοδοχεία, Αναψυχή και Υπηρεσίες, Διαρκή αγαθά

- **Αλλά:** για τον Ιαν. του 2013 μειώσεις στις τιμές εισαγόμενων πρώτων υλών: -1,6% έναντι -0,3% για EZ17

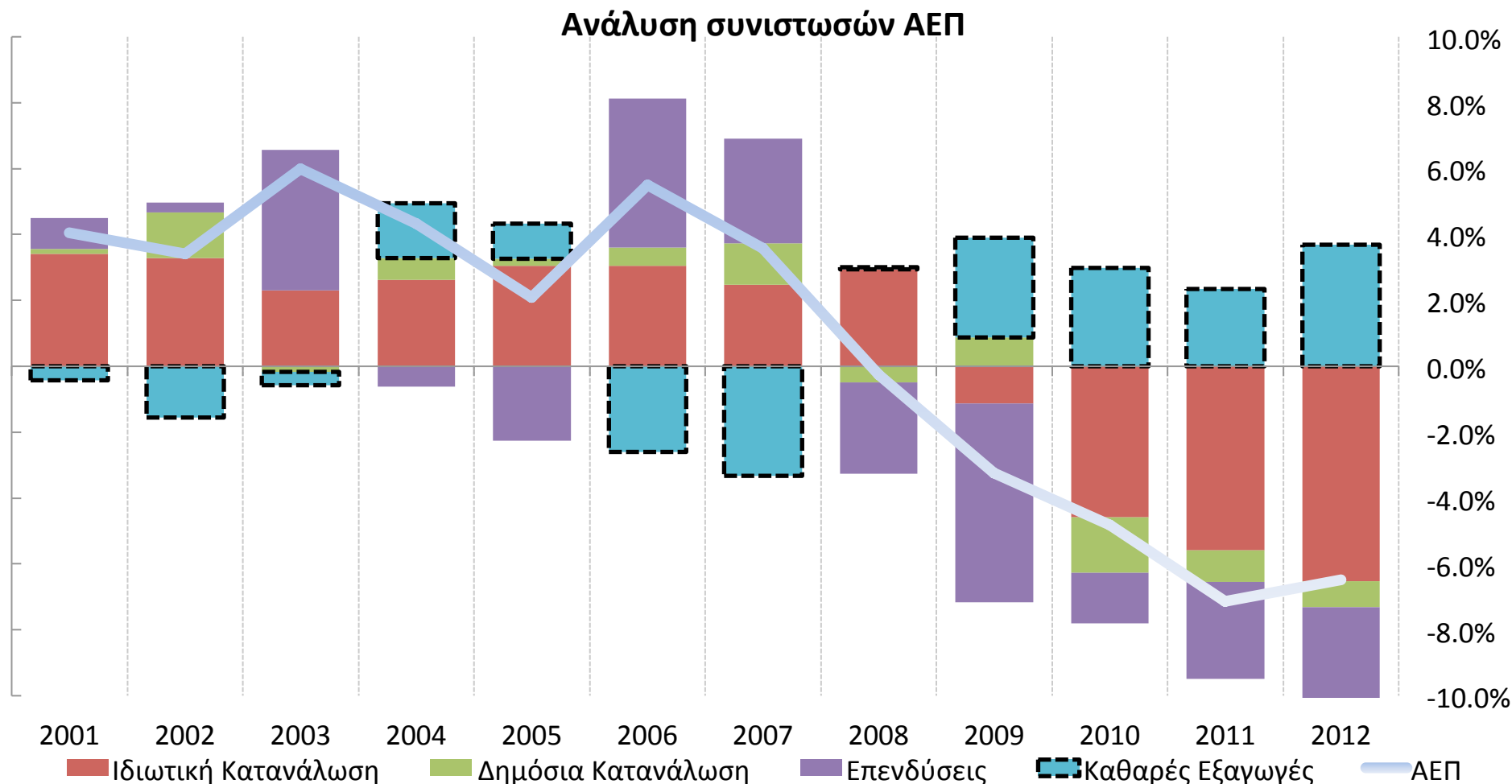
Πρόβλεψη ΙΟΒΕ για το 2013: 0,0%

Ραγδαία συρρίκνωση στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, στο ¼ του 2011, στο 2,9% πλέον του ΑΕΠ, από 14,9% το 2008...

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών, 2001-2012

Παγιώνεται η θετική συνεισφορά από τη βελτίωση του εξωτερικού τομέα της οικονομίας

Εξελίξεις 2013

- **Άμεσες θετικές επενέργειες από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με την τρόικα**
 - ο Επανεκκίνηση χρηματοδότησης ελληνικού κράτους
 - ο Συνέχιση ανακεφαλαίωσης τραπεζών
 - ο Πληρωμή οφειλών κράτους στους ιδιώτες (έστω με σχετικά αργούς ρυθμούς)
- **Σταδιακή ανάκτηση εμπιστοσύνης της χώρας**
 - ο Επιστροφή καταθέσεων
 - ο Αναθέρμανση ξένων άμεσων επενδύσεων (Hewlett Packard, Philip Morris, SAP)
- **Απορρέουν όμως και υποχρεώσεις για το ελληνικό κράτος, πέρα από την επιβολή πρόσθετων δημοσιονομικών βαρών**
 - ο Υλοποίηση μεταρρυθμίσεων στη λειτουργία της οικονομίας και στη δομή του κράτους, ιδίως όσων αποτελούν ορόσημο (milestone) για τη συνέχιση της χρηματοδότησης.

Εξελίξεις 2013

- **Σημαντικός αντίκτυπος νέων δημοσιονομικών μέτρων**
 - ο Νέος περιορισμός διαθέσιμου εισοδήματος στο δημόσιο τομέα και στους συνταξιούχους
 - ο Περιοριστικές πιέσεις στην εγχώρια ζήτηση – τροφοδότηση ύφεσης για ακόμα ένα χρόνο
- **Εξασθένιση προερχόμενης από το εξωτερικό ζήτησης**
 - ο Εντατικοποίηση δημοσιονομικών προσπαθειών στην Ευρωζώνη, βασικού προορισμού ελληνικών εξαγωγών, αλλά προσφάτως και...

Επανάκαμψη αβεβαότητας για προοπτικές και συνοχή Ευρωζώνης από τα αποτελέσματα των ιταλικών εκλογών και κυρίως από την επεσοδική εσοδο της Κύπρου σε μηχανισμό στήριξης από την ΕΕ και το ΔΝΤ

Κρίσιμο σημείο αποτίμησης δημοσιονομικών και μεταρρυθμιστικών προσπαθειών και τον προσδιορισμό του περιεχομένου / κατευθύνσεων στα προσεχή χρόνια, θα αποτελέσει η αξιολόγησή από τρώικα στο τρίτο τρίμηνο του 2013: οριστικοποίηση δημοσιονομικών παρεμβάσεων διετίας 2014 – 2015

Εξελίξεις 2013 – Κύπρος

- Ολοσχερής αναδιάρθρωση κυπριακού τραπεζικού συστήματος, με μη συμβατικά μέσα («κούρεμα» καταθέσεων, ακούσια πλήρης συμμετοχή μετόχων-ομολογιούχων)
- Ταυτόχρονη υλοποίηση προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής
- Επιδράσεις στην ελληνική οικονομία από την κρίση στην Κύπρο (άμεσες, μεσοπρόθεσμες), η έκτασή των οποίων δεν μπορεί προς το παρόν να εκτιμηθεί:
 - Ανακατατάξεις στο ήδη υπό διαδικασία ανακεφαλαίωσης εγχώριο τραπεζικό τομέα → προστίθενται στα βήματα αναδιάρθρωσης από το περασμένο καλοκαίρι
 - Απώλεια καταθέσεων κατοίκων Ελλάδας - επιχειρήσεων με παραγωγική δραστηριότητα στη χώρα μας με υψηλές καταθέσεις στην Κύπρο
 - Αποδυνάμωση εξαγωγικής ζήτησης (4ος σημαντικότερος εξαγωγικός εταίρος η Κύπρος το 2012), αλλά κυρίως...
- Απώλεια εμπιστοσύνης απέναντι σε τράπεζες χωρών της Ευρωζώνης υπό δημοσιονομική προσαρμογή ή με προβλήματα στο τραπεζικό τους σύστημα (Σλοβενία;)

Προβλέψεις 2013

- Ιδιωτική καταναλωτική ζήτηση: θα περιοριστεί ακόμα ένα έτος, όσο περίπου το 2012 (~-9,0%)
 - Από τα δημοσιονομικά μέτρα, την ευρύτερη υιοθέτηση των διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας και την -ηπιότερη- άνοδο της ανεργίας
- Κλιμάκωση περικοπών δημόσιας κατανάλωσης
 - Λόγω έμφασης στην επίτευξη της δημοσιονομικής προσαρμογής με μείωση δημοσίων δαπανών
- Ηπιότερη της περυσινής πτώση επενδύσεων (~-10,0%)
 - Παραμένει καθοδική η οικοδομική δραστηριότητα, σε μικρότερο βαθμό από ότι το 2012
 - Ανασχετικά στη μείωση των επενδύσεων θα επιδράσουν:
 - Εντονότερη επενδυτική δραστηριότητα από το εξωτερικό
 - Επανεκκίνηση έργων στους μεγάλους οδικούς άξονες
 - Πιο εμπροσθοβαρής υλοποίηση ΕΣΠΑ, που θα φτάσει τα περυσινά επίπεδα

Προβλέψεις 2013

Εξωτερικός Τομέας

- **Νέα εξασθένιση εγχώριας ζήτησης για εισαγωγές**, περίπου ίδιας έκτασης με το 2012
- **Χαμηλότερες εξαγωγές**, λόγω κυρίως μικρότερης ζήτησης από Ευρωζώνη
 - Αναμένεται άνοδος εξαγωγών υπηρεσιών (αυξημένη τουριστική κίνηση)
 - Δύσκολο να εκτιμηθεί η επίδραση των εξελίξεων στην Κύπρο στις εξαγωγές
- **Ωστόσο, περαιτέρω βελτίωση ισοζυγίου εξωτερικού τομέα από λιγότερες εισαγωγές → Ενδεχομένως πλεονασματικό**

Συνεκτιμώντας τις παραπάνω τάσεις, πιθανή επιβάρυνση ύφεσης το 2013 σε σχέση με την προηγούμενη πρόβλεψη IOBE (4,6%)

Προβλέψεις 2013

- Η ηπιότερη έστω πτώση του ΑΕΠ, σε σχέση με το 2012, δεν θα βελτιώσει σημαντικά τις συνθήκες στην **αγορά εργασίας**
 - Η χαμηλότερη ύφεση, η επανεκκίνηση των έργων στους μεγάλους οδικούς άξονες και εκτεταμένα προγράμματα επανένταξης στην αγορά εργασίας θα συγκρατήσουν την άνοδο της **ανεργίας** στην περιοχή του **27,6% το 2013**
- Σημαντική επιβράδυνση **πληθωρισμού**
 - Καθώς η εξασθένιση της ζήτησης θα συνεχιστεί και κλιμακωθεί, δεν αναμένεται εκδήλωση πληθωριστικών πιέσεων
 - Πιθανές περιορισμένες αυξητικές επιδράσεις από τις προγραμματισμένες αυξήσεις τιμών ηλεκτρικού ρεύματος
 - **Σταθερότητα τιμών μετά από πολλές δεκαετίες**

Εμφατικότερη πορεία υλοποίησης μεταρρυθμίσεων σε δημόσιο τομέα, διευκόλυνση επιχειρηματικότητας, βελτίωση ρευστότητας, αξιοποίηση περιουσίας δημοσίου και ευόδωση του αυξημένου επενδυτικού ενδιαφέροντος, μπορεί να αλλάξει ταχύτητα στην οικονομική δραστηριότητα

Μελέτη IOBE

Αναπτυξιακές προοπτικές της Ελληνικής Φαρμακευτικής Βιομηχανίας

- Η επίδραση άμεση, έμμεση και προκαλούμενη επίδραση της εγχώριας παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων στην ελληνική οικονομία είναι:
 - για κάθε €1.000 που δαπανώνται για την αγορά φαρμάκων που παράγονται στην Ελλάδα, το ΑΕΠ αυξάνεται κατά €3.420
 - η συνολική επίδραση στην απασχόληση εκτιμάται σε 53,1 χιλ. θέσεις εργασίας
 - η συνολική επίδραση στην φορολογία, ανέρχεται σε €147 εκατ.

Η ελληνική παραγωγική φαρμακευτική βιομηχανία παρουσιάζει χαρακτηριστικά δυναμικού κλάδου και θα μπορούσε υπό προϋποθέσεις να συνεισφέρει σημαντικά στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο της Ελλάδας.

Η μελέτη είναι διαθέσιμη στο www.iobe.gr